

"A Hollywood no em prenen seriosament"

Als quaranta-dos anys, el californià Tim Burton continua demostrant que és un dels directors més extravagants de l'actual panorama cinematogràfic. En el seu darrer film, 'Sleepy Hollow', ha combinat el seu univers personal amb una història de terror pura i dura.

Tim Burton (Califòrnia, 1958) és un director atípic dins de l'engranatge de la gran indústria hollywoodenca. Amb les seues pel·lícules ha sabut crear un món absolutament personal on els fenòmens estranys, la crueltat, la fantasia i la poesia es donen la mà. Li encanten els personatges turmentats, els inadaptats, com ja va demostrar en *Batman* (1989),

ARXIU

Eduardo Manostijeras (1990), *Pesadilla antes de Navidad* (1993) o *Ed Wood* (1994).

Després de realitzar la cruelment divertida *Mars attacks!* (1996) i de sobreposar-se a l'enorme decepció que li va provocar no poder dur a la pantalla les aventures de Superman, un dels seus superherois de joventut, Tim Burton va decidir adaptar el relat clàssic *La llegenda de Sleepy Hollow*, escrit per Washington Irving el 1820. Hi va comptar amb la inestimable col·laboració d'Andrew Kevin Walker, guionista de la prestigiosa *Seven*. Junts referen el material de partida, i hi van afegir alguns tocs personals (van transformar el mestre d'escola original en el policia de Nova York que interpreta Johnny Depp) i un munt de referències cinèfiles del cinema de terror de tots els temps: des dels clàssics de la Universal a les explícites revisions en color de la Hammer, passant per Walt Disney o l'excèntric director William Castle.

—A pesar del seu extraordinari romanticisme, podríem dir que *Sleepy Hollow* és una genuïna pel·lícula de terror?

—Per descomptat que sí. Tota la meua vida, des que era menut, he tingut malsons amb el relat de Washington Irving. És un conte increïble, terrorífic, d'aquells que no et deixen pegar ull en tota la nit. Sempre vaig sentir fascinació per aquest genet sense cap que terroritza els veïns del poble. De totes maneres, sempre procure introduir petites notes d'humor en els meus films, no ho puc evitar. Potser per això molts em titllen d'excèntric i d'extravagant, no ho sé, però crec que així és tot molt més irreal, i això m'encanta.

—En la seua pel·lícula hi ha infinitat de referències a un munt de pel·lícules de terror.

—Em considere un fan del gènere, i hi he ficat totes les coses que tenia al cap des que era menut: els millors títols de la Hammer dels anys 50 i 60, clàssics expressionistes i de la Universal, algun film de Maria Bava, insòlites pel·lícules mexicanes... Encara que el que més hi vaig tenir en compte va ser la versió que en va fer Walt Disney fa moltíssims anys, que em va deixar corglaçat el dia que la vaig veure. Supose que tot aquest amor cap al cinema de terror és el que m'empenta a comptar en les meues pel·lícules amb

actors llegendaris, als quals procure reservar papers breus.

—Sense anar més lluny, en *Sleepy Hollow* apareixen dos noms mítics del cinema d'horror, Michael Gough i, sobretot, Christopher Lee.

—Per a mi, treballar amb Vincent Price en *Eduardo Manostijeras* o amb Christopher Lee en *Sleepy Hollow* va ser com un somni fet realitat. Jo he crescut veient les seues pel·lícules, i si ara em dedique al cinema és potser per culpa seua, perquè em van fascinar quan tan sols era una criatura. Quan vaig parlar amb Christopher Lee sobre el seu paper, quasi no podia articular paraula: estava impactat, mig hipnotitzat, perquè em creia de veritat que tenia el Comte Dràcula davant meu. A més, quan parla ho fa de manera molt subtil, xiuxiuejant, i no et deixa de fitar als ulls un sol instant. Va ser una experiència increïble poder estar al seu costat i que després acceptara col·laborar en la pel·lícula.

—En *Sleepy Hollow* també apareixen personatges turmentats, atípics, que no es troben a gust en el món que els ha tocat viure. És una constant del seu cinema.

—És clar. A mi sempre m'han fascinat els *freaks*, els monstres, pel que tenen d'estrany i de terrorífic, però també alhora per la simpatia i la tendresa que sempre m'han despertat. No són més que víctimes de la seua condició. En totes les pel·lícules que he dirigit hi ha criatures que no es troben bé. Són com ànimes en pena que vaguen pel món. Jo crec que aquesta és una de les principals raons per les quals a Hollywood no em prenen gaire seriosament i em veuen com una cosa rara cada vegada que vaig al despatx d'algun executiu. De segur que diuen "mira, ja està ací el paio aquest amb els seus monstres i les seues històries fosques"... Però bé, a mi això m'és igual. A ells solament els importa que els meus films tinguen bones recaptacions, mentre que a mi, en canvi, m'importa molt més que em deixen fer la meua feina en total llibertat, sense que s'hi fiquen gens.

—El disgust que li provoca Hollywood és el que li ha empenyat a rodar el seu darrer film íntegrament a Anglaterra?

—Bé, tampoc no hauria d'anar tan lluny, Sí que és cert que a Anglaterra vaig tenir una llibertat de moviments total, però vam decidir d'anar-hi principalment perquè podíem recrear al nostre gust i en decorats tot el poble de *Sleepy Hollow*, inclosa la finca dels Van Tassel, el bosc, l'"arbre dels morts"... A més, alguna cosa m'empentava a anar-me'n a Anglaterra a filmar la pel·lícula, supose que poder capturar l'autèntic esperit de la Hammer, els seus colors increïbles, els seus decorats...

—Quina ha estat la vertadera aportació de Francis Ford Coppola al projecte?

—Si vols que et siga sincer, crec que Coppola tenia comprats els drets de la història original, així, si algun dia la portava a la pantalla, havien de comptar amb la seua aportació d'alguna manera o altra. De totes maneres, i a pesar que el seu nom aparega com a productor executiu, no ha tingut res a veure amb la meua feina, jo ni tan sols sabia res d'ell fins que vaig veure un

pre-muntatge i aparegué el seu nom en la pantalla! L'autèntic productor executiu ha estat Larry Franco, amb qui ja havia treballat anteriorment a *Batman vuelve* o *Mars Attacks!*, per exemple, i sempre ens hem entès de meravella.

—En el repartiment torna a comptar amb Johnny Depp, amb qui ja havia treballat en *Eduardo Manostijeras* i *Ed Wood*. És el seu actor fetitxe?

—És clar que amb Johnny m'entenc molt bé, i pense que és perquè quan es fica en un paper fa absolutament tot el que li demanes, sense importar-li que siga contraproductiu per a la seua fama d'estrella. Ell no discuteix ni et munta un canyaret perquè haja de rodar una escena determinada, s'hi fica de ple i fa tot els possibles per aportar idees i desenvolupar el seu personatge. Johnny Depp és com si fóra de la meua família.

—Durant molt de temps es va esmentar el seu nom com a possible director del cinquè lliurament de *Su-*

"A mi sempre m'han fascinat els 'freaks', els monstres, pel que tenen d'estrany i de terrorífic, però també alhora per la simpatia i la tendresa que sempre m'han despertat."

"Hollywood solament pensa en la taquilla, i se'ls en fot, tota la resta. Una pena."

perman. Per què no va acabar de reeixir aquesta idea?

—Perquè a vegades Hollywood sembla una casa de bojós quan cal transformar un projecte d'aquesta envergadura en una pel·lícula. Jo ja havia dirigit *Batman* i *Batman vuelve*, i, sincerament, estava molt il·lusionat de poder fer el mateix amb Superman. El món dels superherois em fascina, i de Superman se'n poden dir moltíssimes coses noves que encara no s'han dit en les anteriors pel·lícules de la sèrie, però no em van deixar portar avant aquest projecte, al qual em vaig abocar per complet durant un any de la meua vida.

—Però, què és el que va passar exactament?

—Molt senzill, que fins i tot abans de tenir un guió completament tancat i una plantilla d'actors adequats ja s'havia llançat una campanya de promoció i de marxandatge aclaparadora, una cosa absurda i sense trellat però molt habitual als Estats Units. Els carrers anaven plens de samarretes, cromos, i hamburgueses amb els logotips de Superman i jo ni tan sols havia enllestit els detalls del guió. Em vaig decepcionar molt perquè ningú havia comptat amb mi. Jo no hi pintava res en aquesta operació comercial, així que vaig decidir deixar-ho córrer i retirar-me del projecte. Hollywood solament pensa en la taquilla, i se'ls en fot, tota la resta. Una pena. Jo vaig acabar bastant desmoralitzat i fins i tot vaig pensar de deixar el cinema durant una llarga temporada, encara que vaig tenir sort i em vaig tornar a il·lusionar de seguida amb *Sleepy Hollow*.

—Li va agradar el guió que va escriure Kevin Smith per a aquesta nova versió de Superman?

—Sincerament, no gaire. Ell tenia una altra concepció del personatge, bastant allunyada de la meua, molt més colorista i pop. Jo volia fer alguna cosa més en la línia de *Batman*, sinistra i barroca. El seu guió va ser revisat unes quantes vegades. Ara mateix no tinc ni idea de què passarà amb *Superman V*, ben bé no ho sap ningú.

—Acaba de publicar a l'estat espanyol *La melancòlica muerte de Chico Ostra (Anagrama)*, un preciós llibre de poemes i il·lustracions molt en la línia de *Pesadilla antes de Navidad, tendre i macabre ahora*.

—Ho vaig escriure quan estava deprimat amb tot allò de Superman, i supose que em degué influir una mica. Això no obstant, escriure i dibuixar també m'apassiona, el problema és que no trobe temps per dedicar-m'hi. M'agradaria poder fer una altre llibre del mateix estil, amb relats sobre xiquets increïbles que no existeixen, com ara "el nen robot" o "el nen tòxic", que defineixen perfectament la meua manera de veure la vida. No sé ben bé quan ho podré escriure, espere que d'ací a poc, ja veurem.

Manuel Valencia

ESP AI MOMA

DESCOMPTES ALS SUBSCRIPTORS D'EL TEMPS

Telefonats de dilluns a divendres al **963 654 920**

25% de descompte de dimarts a diumenge

Del 27 de gener al 5 de març. Carrer Platero Suárez, 11 baix, València.

